



# Btw-wijzigingen in de (para-)medische sector

Wetswijziging met ingang van  
1 januari 2022



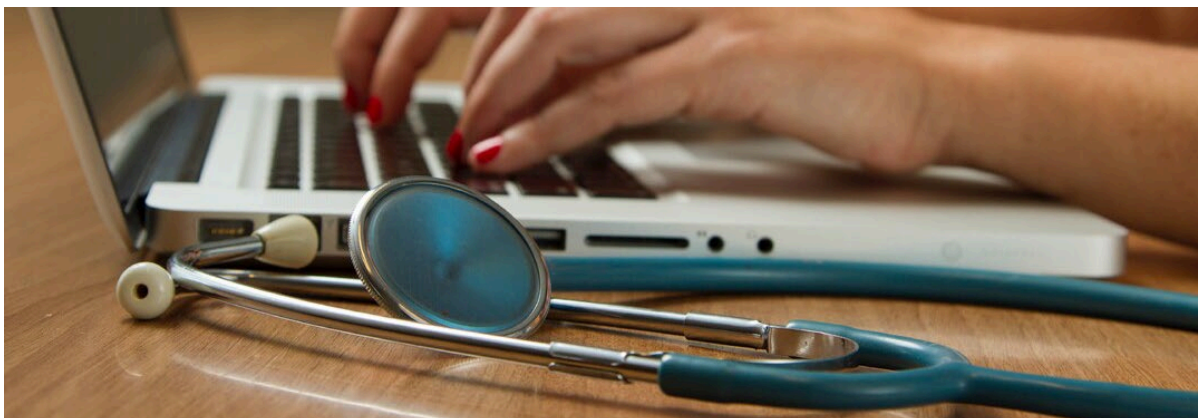
**vat-consult.be**

Btw-advies met toegevoegde waarde

In samenwerking met

**arcas**<sup>law</sup>

# Medische en paramedische btw-vrijstelling: grondige wijzigingen op komst



Bart Buelens & Jeroen Van Loock

*U las het ongetwijfeld al in de krant: er zijn een aantal belangrijke btw-wijzigingen op komst in de medische en paramedische sector. Er is immers een wetswijziging gepubliceerd die een aanzienlijke impact kan hebben in deze sector. Sommige media deden zelfs uitschijnen dat er sowieso btw zal moeten worden betaald bij de tandarts of kinesist. Zo een vaart zal het wel niet lopen.*

*Met de wetswijziging heeft men de btw-vrijstelling voor (para-)medische beroepen in lijn willen brengen met de Europese en Belgische rechtspraak. Welke de concrete impact zal zijn, zal voornamelijk afhangen van de positie die de administratie in concrete situaties zal innemen.*

*In dit artikel staan we niet enkel stil bij de nieuwe beperkingen van de vrijstelling maar analyseren we ook de andere aspecten die een impact hebben de medische sector.*

## Achtergrond

In navolging van Europese rechtspraak vernietigde het **Grondwettelijk Hof** in haar arrest van 5 december 2019 verschillende bepalingen van de btw-vrijstelling voor medische verzorging. Dit arrest volgde op een interpellatie van het Europees Hof van Justitie. Een hervorming drong zich dus op. Een eerste wetsontwerp werd reeds in juni 2020 voorgesteld. Dit voorstel werd herwerkt en recent aangenomen op 1 juli 2021.

Totnogtoe hing de medische vrijstelling vooral af van de hoedanigheid van de zorgverstrekker. Zowat alles wat een arts, tandarts, kinesitherapeut, verpleegkundige of vroedvrouw doet in de uitoefening van zijn of haar “geregelde

werkzaamheid” is vrijgesteld van btw. Dit gaat wijzigen, aangezien de focus zal komen te liggen op het **therapeutisch doel** van de handeling die wordt gesteld.

Het **materieel toepassingsgebied van de vrijstelling** wordt met andere woorden beperkt.

Anderzijds is er natuurlijk ook de vrijstelling voor **paramedische beroepen**. Daar golden tot nog toe 2 voorwaarden: de dienstverstrekker moet zijn erkend en de handeling moet zijn opgenomen in de nomenclatuur van het RIZIV. Die voorwaarden verdwijnen en de focus komt te liggen op de kwalificaties van de hulpverstrekker. Het **personeel toepassingsgebied** breidt met andere woorden uit.

Daarnaast zijn er nog een aantal **technische wijzigingen** die ook hun impact hebben binnen de sector.

## Materieel toepassingsgebied: enkel therapeutische handelingen

**Medische verzorging met therapeutisch doel** is en blijft **vrijgesteld**.

Het Btw-wetboek voorziet een vrijstelling voor medische verzorging. Sinds **2016** worden de ingrepen en behandelingen met een **esthetisch** karakter verricht door een **arts** uitgesloten. Dat gaf natuurlijk bijzondere resultaten: een botox spuit gezet door een arts was onderworpen aan de btw, terwijl een louter esthetische ingreep of behandeling bij de tandarts of een andere (para-)medicus in principe wel nog kon worden vrijgesteld. Zo dacht ook de rechtspraak hierover en bijgevolg moest de wetgeving worden aangepast.



Het nieuwe artikel 44 §1 wbtw stelt dat de **vrijstelling** enkel betrekking heeft op diensten met een **therapeutisch doel**. Dit gaat dus verder dan de esthetische

ingrepen. Ook andere behandelingen en ingrepen zullen aan de btw moeten worden onderworpen wanneer ze geen therapeutisch doel hebben. Bovendien is deze wijziging niet beperkt tot artsen. **Alle (para)medische beroepen** die een niet-therapeutische handeling stellen zullen dus btw moeten aanrekenen.

---

*“Wanneer heeft de medische verzorging een therapeutisch doel?”*

---

Uit Europese rechtspraak weten we dat medische verzorging betrekking heeft op diensten die de **diagnose**, de **behandeling** en, voor zover mogelijk, de **genezing** van ziekten of gezondheidsproblemen tot doel hebben.

Dat is uiteraard een rekbaar begrip. En het is hier dat de discussies rijzen, uiteraard. Vandaar de artikels in de krant. Zal u btw betalen op de beugel van uw kinderen? Gaat u btw moeten betalen bij de kiné? Dat is momenteel een open vraag. De administratie zal hierover in overleg treden met de sector.

Tot op vandaag was het zo dat (esthetische) behandelingen en ingrepen die een therapeutisch of reconstructief doel hebben ingevolge **ziekte, letsel of aangeboren afwijking** sowieso onder de btw-vrijstelling vallen. Het gaat daarbij zowel om preventieve als reconstructieve handelingen. Verwacht wordt dat hier niets zal aan wijzigen. De vraag zal voornamelijk zijn hoe dit moet worden bewezen (zie verder).

Daarnaast rijst de vraag of de overige standpunten behouden blijven:

- Momenteel wordt er geen rekening gehouden met **psychologische aspecten**. Een esthetische ingreep louter omwille van het mentaal ongemak kunnen niet worden vrijgesteld. Men verwacht geen spectaculaire wijzigingen op dit vlak, maar de discussie ligt alleszins open.
- **Nabehandelingen** worden vandaag zowat automatisch vrijgesteld. Op basis van het verslag in de Kamer, lijkt de minister hier een opening te maken voor een nieuwe discussie over dit onderwerp.
- ...

In de uiteenzetting van de minister lezen we vooral dat het om een technische aanpassing gaat, die noodzakelijk is om de wetgeving in lijn te brengen met de rechtspraak terzake. Klaarblijkelijk is het **niet het doel om bijkomende budgettaire opbrengsten** te realiseren. Al zal dat voornamelijk afhangen van het uiteindelijk standpunt van de btw-administratie.

Er zijn een aantal gevallen waar er zonder twijfel btw zal moeten worden betaald, waar dat tot vandaag niet (altijd) het geval was. Denk maar aan specifieke trainingen of voorbereidingen die worden aangeboden door een kinesist. Als burger betaal je vandaag 21% btw voor begeleiding in een fitnesscenter. Dezelfde of gelijkaardige begeleiding door een kinesist zal in de toekomst zo goed als zeker aan de btw worden onderworpen.

De belangrijkste impact ligt wat ons betreft bij de **zorgverstrekkers** zelf: zij worden **(gemengd) btw-plichtig** en worden geconfronteerd met alle geneugten van de btw-wetgeving: zowel het **recht op btw-aftrek** ...als de **administratieve plichtplegingen**. Een nieuwe belasting betekent ook bijkomende controles, uiteraard.

Anderzijds is het nu aan de betrokken sectoren om in actie te schieten: de minister roept alle betrokkenen op om **contact te nemen met de administratie**. Alle specifieke bezorgdheden zullen worden onderzocht en de administratie zal hierop een antwoord formuleren. Als we ons in deze tekst alvast een streepje publiciteit mogen permitteren: het is van belang om daarbij zelf alvast met een **onderbouwd standpunt** te komen. En uiteraard staan we u daar graag in bij.

---

### *Wie gaat dit beoordelen?*

---

Elke (be)handeling zal dus op zich moeten worden beoordeeld. En daar kan de administratie in feite, net als voorheen, enkel leunen op de **zorgverstrekker** die de handeling uitvoert. De minister heeft dit al bevestigd in de Kamer.

De minister stelt dat de behandelende zorgverstrekker het therapeutisch doel (en bijgevolg de btw-kwalificatie) zal bevestigen. In elk geval moet dit beoordeeld worden door **medisch geschoold personeel**. Belastingcontroleurs kunnen dit in veel gevallen niet.

De vraag is dan hoe men dit zal controleren. Een controleur kan in principe enkel het papierwerk controleren, maar daarbij moeten de regels van **privacy en medisch geheim** worden gerespecteerd. Zal de behandelende zorgverstrekker een specifiek document moeten invullen? Over van dit soort aspecten zal ongetwijfeld nog duchtig worden overlegd.

### ***Wat met de ziekenhuizen?***

Al hetgeen hiervoor werd gezegd, geldt uiteraard ook voor de zorgen die worden verstrekt in een ziekenhuis. De locatie van de behandeling speelt immers geen rol. De vrijstelling geldt **zonder onderscheid** voor de medische verzorging verstrekt in of buiten ziekenhuizen.

Binnen een ziekenhuis spelen dan weer andere dynamieken. Hoe zit het met de **relatie zorgverstrekker - ziekenhuis**? Plastische chirurgen en alle andere artsen die bij esthetische ingrepen betrokken zijn, kennen die problematiek sinds 2016. De administratie heeft destijds in een aantal 'vereenvoudigingen' voorzien. De vraag is nu hoe er met andere beroepsgroepen (artsen die andere niet-therapeutische handelingen stellen, verplegers en zorgkundigen, enz) zal worden omgesprongen.



Daarnaast rijzen er vragen over de **samenwerking tussen ziekenhuizen onderling**. Als er gefocust wordt op het therapeutisch doel, dreigen een aantal diensten onder de btw te vallen. Ons inziens zijn er een aantal technieken om deze btw te vermijden. We bespreken deze graag met geïnteresseerden uit de sector.

Maar dat is nog niet alles. In België pasten we de vrijstelling in ziekenhuizen eigenlijk te breed toe. Door de nieuwe wetswijziging worden **niet onontbeerlijke handelingen en handelingen** die ertoe strekken extra opbrengsten op te leveren van de btw vrijstelling uitgesloten. De (betalende) tv op de kamer zal aan de btw worden onderworpen. Daarbij rijst de niet onbelangrijke vraag wat er met de **parking** moet gebeuren. Dergelijke opbrengsten maken voor een ziekenhuis vaak het verschil tussen winst (break even) of verlies. 21% is dan ook een groot verschil.

## ***En de samenwerkingen tussen zorgverstrekkers onderling?***

In eerste instantie rijst de vraag naar de btw-kwalificatie van zorgverstrekkers die een **coördinerende rol** op zich nemen. We denken hier bijvoorbeeld aan de hoofdtandarts, de arts in een triage- en vaccinatiecentra, of de hoofdverpleegkundige in praktijk van zelfstandige verpleegkundigen, enz. Verwacht wordt dat er hier weinig zal wijzigen. Vandaag de dag worden de meeste van dergelijke functies vrijgesteld op basis van (al dan niet gepubliceerde) administratieve beslissingen. En dat zal meer dan waarschijnlijk zo blijven.

Een wijziging van de btw-vrijstelling heeft echter sowieso een impact op **de btw-positie van zowel de behandelende zorgverstrekker als de praktijk** waarin hij werkzaam is. We merken dat er nog in de praktijk nog vragen rijzen rond samenwerkingsverbanden. Een (gemengde) btw-plicht maakt die alleen nog pertinenter. Niets doen lijkt hoe langer hoe minder de aangewezen route.

## Personeel toepassingsgebied: aanzienlijke verruiming van de btw-vrijstelling

Voorheen was de vrijstelling enkel voorbehouden voor de traditionele (para)medische zorgverleners (zoals arts, tandarts, kinesist, vroedvrouw, verpleger, diëtist, podoloog, klinisch psycholoog, ...) wanneer zij erkend en gereguleerd zijn en de verrichte handeling is opgenomen in de nomenclatuur van het RIZIV. Zoals aangehaald wordt het personele toepassingsgebied van de medische vrijstelling grondig verruimd. Een therapeutische (be)handeling zal worden vrijgesteld indien de zorgverlener de vereiste **beroepskwalificaties** heeft.

De handelingen van de traditionele medische zorgverleners blijven vrijgesteld (wanneer zij een therapeutisch doel hebben). Als eerste verruiming eist de wetgever **niet langer** dat de handelingen van de paramedische beroepen (apothekers-assistentie, audiologie, bandage, orthese en prothese; diëtetiek; ergotherapie; medische laboratoriumtechnologie, logopedie, oogzorg, podologie, medische beeldvorming en het vervoer van patiënten) zijn opgenomen in de **nomenclatuur** van het RIZIV. Als de ingreep of behandeling een therapeutisch doel heeft, wordt de behandeling vrijgesteld.



Als tweede uitbreiding zullen in de toekomst ook de handelingen van de **niet-conventionele praktijken** (homeopaten, chiropractors, osteopaten en acupuncturisten) worden vrijgesteld. Behandelingen van deze tweede groep waren voorheen enkel vrijgesteld indien de zorgverstrekker in het bezit was een diploma doctor in de geneeskunde of van kinesitherapeut. Deze voorwaarde zal niet langer geëist worden. Dat is toch een aanzienlijke verruiming van de vrijstelling.

Ten derde komen alle **paramedische beroepsbeoefenaars** in aanmerking indien zij:

- houder zijn van een certificaat afgeleverd door een instelling erkend door een bevoegde overheid van het land waar die instelling gevestigd is, en

- beschikken, op basis van dit certificaat, over de noodzakelijke kwalificaties om medische verzorging te verlenen waarvan het kwaliteitsniveau voldoende hoog is om soortgelijk te zijn aan die aangeboden door de beroepsbeoefenaars zoals bedoeld hierboven.

Hier heeft de wetgever voorzien in een nieuwe administratieve plichtpleging: de beroepsbeoefenaars uit deze derde groep moeten zich voorafgaandelijk bij de administratie **aanmelden** wanneer zij de btw-vrijstelling toepassen. De aanmeldingsplicht geldt enkel voor deze laatste categorie en houdt in geen voorafgaandelijke goedkeuring door de administratie in. De kennisgeving heeft louter als doel de administratie efficiënte controles te laten uitoefenen.

## Conclusie

Er staat heel wat op stapel in de (para)medische sector. Zondermeer zeggen dat de zorgsector aan de btw onderworpen wordt is niet correct. Sommige behandelingen zullen aan de btw worden onderworpen, terwijl andere plots zullen worden vrijgesteld (denk maar aan de osteopaten, homeopaten chiropractors en acupuncturisten).

Wat wel duidelijk is: de zorgverstrekkers zelf en de ziekenhuizen zullen hun situatie opnieuw moeten herbekijken. Zowel in de relatie met de **patiënt**, onderlinge **samenwerkingsverbanden** als binnen **ziekenhuizen** en tussen ziekenhuizen onderling gaat er één en ander wijzigen.

In de voorbereidende teksten benadrukt de minister dat zijn administratie een circulaire (FAQ's) voorbereid waarin de toepassingsmodaliteiten van de vrijstelling worden besproken. De wetgever reikt hier de hand naar de betrokken sectoren om de mogelijke interpretatie problematiek te bespreken. De komende maanden lijken ons dan ook het ideale moment voor een constructief **dialog**.

**Bart Buelens.** 20 jaar ervaring als adviseur, waarvan 17 jaar big 4. Auteur. Lesgever. Docent aan onder andere Fiscale Hogeschool. Lid kernredactie Fiscale Actualiteit (Kluwer). Editor van Btw-duiding (Larcier). Doorzetter.

Bart@vat-consult.be. 0474/893 816.



**Jeroen Van Loock.** 7 jaar ervaring als btw-expert bij big 4. Auteur. Gepassioneerd door btw, technologie en onderwijs. Lesgever. Ondernemer.

Jeroen@vat-consult.be. 0471 764 784.